

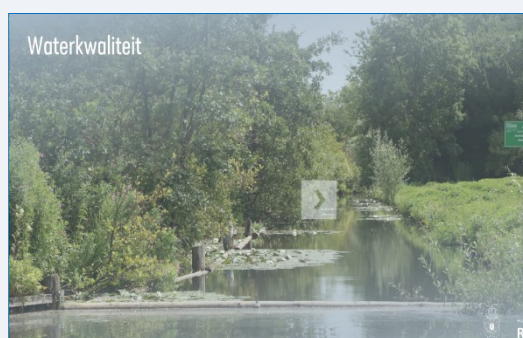
PFAS IN WATERBODEMS

Registratienummer: 23.073747

Aan De verenigde vergadering **Datum** 29 november 2023
Van D&H **Datum** 2 oktober 2023
Onderwerp Actualisatie beleidsregel PFAS in waterbodems

Portefeuillehouder: Hans Schouffoer

Voorgesteld besluit

1. De 'Beleidsregel PFAS in waterbodems (Rijnland 2018)' in te trekken;
2. Voortaan het landelijk Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie te hanteren.

Verklaring afkortingen ten behoeve van de leesbaarheid

PFAS: algemene aanduiding van de stofgroep van poly- en perfluoralkylverbindingen, waaronder ook PFOS en PFOA vallen;

PFOA: perfluorooctaanzuur (lineaire en vertakte verbindingen), dat veel is gebruikt voor consumenten- en industriële toepassingen zoals anti-aanbak pannen en vetbestendige verpakkingen;

PFOS: perfluorooctaansulfonaat (lineaire en vertakte verbindingen), dat veel is toegepast in blusschuim.

Context

Tijdens de VV van 23 mei 2018 is de [beleidsregel PFAS in waterbodems \(Rijnland, 2018\)](#) vastgesteld. Deze beleidsregel is destijds opgesteld omdat landelijke kaders ontbraken en baggerwerkzaamheden in de Haarlemmermeer werden opgeschort. Het document geeft de kaders onder welke voorwaarden bodemmateriaal met PFAS op waterbodems mag worden toegepast. Het gaat dus niet over het toepassen van bagger op land. De eigen beleidsregel is aan actualisatie/vervanging toe vanwege nieuwe inzichten met betrekking tot de schadelijkheid van PFAS.

Halverwege 2019 heeft het Rijk een (tijdelijk) [Handelingskader](#) opgesteld voor de omgang met grond en baggerspecie waarin PFAS worden aangetroffen. Dit Handelingskader is een landelijk zorgplichtdocument waarin de nieuwe inzichten zijn meegenomen rondom PFAS. Sinds 2019 is het Handelingskader een aantal keer geactualiseerd.

De meest actuele versie dateert van december 2021 (I&W, 2021). Sindsdien volgen de ontwikkelingen en nieuwe inzichten met betrekking tot PFAS elkaar niet meer zo snel. Het was de bedoeling om de toepassingswaarden uit het Handelingskader wettelijk te verankeren in wettelijke regelgeving rondom bodembescherming. Dit zou ook het moment zijn om onze eigen beleidsregel PFAS daarop aan te passen. Medio 2023 is echter geconcludeerd dat de KRW weinig ruimte biedt om het Handelingskader PFAS onveranderd om te zetten in regelgeving. Nu het Handelingskader voorlopig niet wordt omgezet is dit het moment om onze eigen beleidsregel PFAS in waterbodems tegen het licht te houden.

Argumenten

1.1 Door het Handelingskader te hanteren wordt recht gedaan aan de gevoeligheid van PFAS voor het watermilieu

In de gestelde toepassingsnormen in het Handelingskader is rekening gehouden met de laatste inzichten over de schadelijkheid van PFAS voor mens en milieu. Met het hanteren van deze normen voor toepassing van bodemmateriaal op waterbodems wordt het watermilieu voor PFAS goed beschermd. De normen in onze eigen beleidsregel zijn hierop nog niet aangepast en zijn minder streng.

1.2 De strengere toepassingsnormen in het Handelingskader ten opzichte van de eigen beleidsregel voor toepassen op waterbodems hebben geen significante impact (inclusief kosten) op onze bagger- en grondwerkzaamheden

Hoe toepassen van bodemmateriaal op waterbodems komt binnen het gebied van Rijnland weinig voor. Bij baggerwerkzaamheden is vooral de toepassing van bagger op land van belang. Door het hanteren van het Handelingskader verandert er verder niets aan de situatie voor de toetsing van de toepassing op land en heeft dit dus geen invloed op het baggerprogramma.

De actualisatie heeft ook weinig impact op werkzaamheden ten behoeve van het programma dijkversterkingen, omdat hierbij alleen schoon materiaal wordt ingezet. Dat is onder de strengere toepassingswaarde in het Handelingskader.

Bij de aanleg van natuurvriendelijke oevers (KRW-programma) kan het Handelingskader een rol spelen als bodemmateriaal toegepast gaat worden om een onderwatertalud te verflauwen. Echter, over het algemeen wordt bij de aanleg juist bodemmateriaal verwijderd. In sporadische gevallen komt het voor dat verflauwing van een onderwatertalud nodig is waarbij bodemmateriaal wordt aangebracht. Mocht dit nodig zijn dan wordt hiervoor meestal bodemmateriaal uit het gebied gebruikt. Omdat het grootste deel van de waterbodems (ca. 70%) binnen Rijnland voldoet aan de kwaliteit van de toepassingswaarde uit het Handelingskader zal dit geringe impact hebben op deze werkzaamheden.

1.3 Het overnemen van het landelijk Handelingskader en het intrekken van de eigen beleidsregel past in de lijn van deregulering

De lijn van Rijnland is om zo min mogelijk eigen beleid te hebben als er landelijk beleid is dat goed aansluit bij de Rijnlandse praktijk. In 2018, toen de eigen beleidsregel werd opgesteld waren er nog geen landelijke beleidskaders met toepassingsnormen voor PFAS. De eigen beleidsregel was nodig om verdere stagnatie van de baggerwerkzaamheden te voorkomen. Sindsdien heeft het Rijk een Handelingskader opgesteld. De laatste versie is verschenen in december 2021. Het is de bedoeling dat PFAS te zijner tijd wordt opgenomen in wet- en regelgeving, maar tot die tijd wordt landelijk dit Handelingskader gebruikt. Het Handelingskader volstaat voor de Rijnlandse werkzaamheden en onze eigen beleidsregel heeft geen toegevoegde waarde meer. In het kader van deregulering is het dan ook logisch de eigen beleidsregel in te trekken en het Handelingskader te gaan hanteren.

1.4 Het hanteren van de landelijke beleidskaders voor PFAS in waterbodems geeft duidelijkheid

In de huidige situatie met een eigen beleidsregel en het Handelingskader ontstaat er bij toetsing van bodemmateriaal soms verwarring over welk beleidskader gehanteerd dient te worden. Door ook het Handelingskader te gaan hanteren wordt verwarring en discussie voorkomen en sluiten we aan bij landelijk beleid.

1.5 Juridisch gezien zijn mogelijke consequenties voor het hanteren van een eigen beleidsregel of het Handelingskader gelijk

Het maakt juridisch niet uit of de eigen beleidsregel of het Handelingskader worden gehanteerd. Beide zijn juridisch niet verplicht zolang er aan de zorgplicht wordt voldaan. Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen kan zowel het Handelingskader of een eigen beleidsregel worden gehanteerd. Beide volstaan dus geeft dit geen reden om een eigen beleidsregel te blijven hanteren.

Om het Handelingskader te kunnen hanteren is het wenselijk om het eigen beleid van Rijnland in te trekken, omdat het juridisch moeilijk uitlegbaar is dat aangesloten wordt bij landelijk beleid wanneer ons eigen beleid (op bepaalde punten) iets anders zegt.

Risico's

1.1 Het Handelingskader kent geen interventiewaarde voor de toetsing van bagger

Met het hanteren van het Handelingskader geven we invulling aan de zorgplicht. Rijnlands beleid is echter dat als bij baggeren de sliblaag niet voldoet aan de interventiewaarde, de gehele verontreinigde sliblaag wordt verwijderd. Bij het intrekken van ons eigen beleid kan de kwaliteit niet meer worden getoetst aan de interventiewaarde voor waterbodems. In onze beleidsregel PFAS in waterbodems werd namelijk wel een interventiewaarde gehanteerd. Dit probleem wordt ondervangen door de interventiewaarde uit onze beleidsregel op te nemen in het Protocol waterbodemonderzoek. Doordat deze waarde gelijk blijft, verandert er niets voor het onderhoudsbaggerprogramma. Zodra er duidelijkheid is over het opnemen van een interventiewaarde voor PFAS in de landelijke wet- en regelgeving, zal bekeken worden of dit aanleiding geeft tot aanpassing van het betreffende protocol.